

Nr 7

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om distriktsbarnmorskor dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 25 februari 1955 dagtecknad proposition, nr 130, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om distriktsbarnmorskor.

Förslaget är av följande lydelse.

(Gällande bestämmelser)

**Förordning den 30 juni 1943 (nr 570)
om anställande av distrikts-
barnmorskor m. m.**

1 §.

För tillgodoseende av barnaföderskors behov av förlossningshjälp skall riket vara indelat i barnmorskedistrikt.

Varje *landstingsområde* samt varje stad, som icke *deltager i landsting*, skall utgöra ett barnmorskedistrikt. Medicinalstyrelsen äger dock förordna, att stad, som ej *deltager i landsting*, skall undantagas från distriktsindelningen, *under villkor att staden träffar avtal med tillräckligt antal barnmorskor att fullgöra distriktsbarnmorskans uppgifter inom förlossningsvården.*

2 §.

Ledningen av barnmorskeväsendet inom varje barnmorskedistrikt tillkommer en barnmorskestyrelse. Sådan styrelse är inom distrikt, som

(Kungl. Maj:ts förslag)

**Förslag
till
Förordning om distriktsbarnmorskor**
Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För tillgodoseende av barnaföderskors behov av förlossningshjälp skall riket vara indelat i barnmorskedistrikt.

Varje *landstingskommun* samt varje stad, som icke *tillhör landstingskommun*, skall utgöra ett barnmorskedistrikt. Medicinalstyrelsen äger dock förordna, att stad, som ej *tillhör landstingskommun*, *ävensom annat område med tillgång till centralt belägen förlossningsanstalt* skall undantagas från distriktsindelningen.

2 §.

Ledningen av barnmorskeväsendet inom varje barnmorskedistrikt tillkommer en barnmorskestyrelse. Sådan styrelse är inom distrikt, som

(Gällande bestämmelser)

utgöres av *landstingsområde*, den *hälsovårdsberedning*, varom stadgas i *lagen om landsting*, samt inom distrikt, som utgöres av stad, *efter dess bestämmande hälsovårdsnämnden eller en styrelse, bestående av förste stadsläkaren eller dennes ställföreträdare som ordförande samt två av stadsfullmäktige för fyra år i sänder valda ledamöter jämte enahanda antal för samma tid utsedda suppleanter. På framställning av staden äger Konungen medgiva den ändring av styrelsens sammansättning, som kan finnas påkallad.*

Närmare bestämmelser om barnmorskestyrelsernas verksamhet meddelas av Konungen.

3 §.

Barnmorskestyrelsen skall för distriktet anställa det antal distriktsbarnmorskor, som medicinalstyrelsen efter förslag av barnmorskestyrelsen bestämmer. Anställningen skall ske tills vidare med viss i anställningsavtalet bestämd uppsägningstid.

Barnmorskestyrelsen skall anvisa distriktsbarnmorska visst område inom distriktet, där hon i första hand skall utöva sin verksamhet, samt bestämma hennes stationeringsort.

4 §.

Det åligger distriktsbarnmorska:

1) att utan ersättning av den vårdade lämna förvård åt havande kvinnor, biträda vid förlossning i hemmet och lämna eftervård åt kvinnor, som efter förlossning vårdas i hemmet;

(Kungl. Maj:ts förslag)

utgöres av *landstingskommun*, den *hälsovårdsstyrelse*, varom stadgas i *landstingslagen*, samt inom distrikt, som utgöres av stad, *den kommunala nämnd som stadsfullmäktige bestämmer.*

Instruktion för barnmorskestyrelsen fastställs av landstinget eller stadsfullmäktige.

3 §.

Barnmorskestyrelsen skall för distriktet anställa det antal distriktsbarnmorskor, som medicinalstyrelsen efter förslag av barnmorskestyrelsen bestämmer. Anställningen skall ske tills vidare med viss i anställningsavtalet bestämd uppsägningstid.

Barnmorskestyrelsen skall anvisa distriktsbarnmorska visst område inom distriktet, där hon i första hand skall utöva sin verksamhet, samt bestämma hennes stationeringsort.

4 §.

Det åligger distriktsbarnmorska:

1) att utan ersättning av den vårdade lämna förvård åt havande kvinnor, biträda vid förlossning i hemmet och lämna eftervård åt kvinnor, som efter förlossning vårdas i hemmet;

(Gällande bestämmelser)

(Kungl. Maj:ts förslag)

2) att tjänstgöra å förlossningsanstalt, som drives eller erhåller driftbidrag av *landstinget* eller *staden*;

2) att biträda i förebyggande mödravård, försåvitt icke barnmorskestyrelsen av särskild anledning annat bestämt;

3) att biträda i förebyggande mödra- och barnavård och vid barnavårdsnämnds befattning med ärenden om mödrahjälp; samt

3) att tjänstgöra å förlossningsanstalt, som drives eller erhåller driftbidrag av *landstingskommunen* eller *staden*;

4) att biträda i sådan sjukvård, som utövas i hemmen.

4) att biträda i förebyggande barnavård och vid barnavårdsnämnds befattning med ärenden om mödrahjälp; samt

5) att biträda i sådan sjukvård, som kan utövas i hemmen.

Tjänstgöring, som avses i första stycket under 2)—4), åligger distriktsbarnmorska allenast i den mån barnmorskestyrelsen anvisat henne sådan tjänstgöring. Såvitt avser befattning med ärenden om mödrahjälp må sådan anvisning meddelas allenast efter framställning av barnavårdsnämnd.

Tjänstgöring, som avses i första stycket under 3)—5), åligger distriktsbarnmorska allenast i den mån barnmorskestyrelsen anvisat henne sådan tjänstgöring. Såvitt avser befattning med ärenden om mödrahjälp må sådan anvisning meddelas allenast efter framställning av barnavårdsnämnd.

Det ankommer på medicinalstyrelsen att utfärda närmare föreskrifter rörande den omfattning, i vilken distriktsbarnmorska må anlitas för hemsjukvård.

Det ankommer på medicinalstyrelsen att utfärda närmare föreskrifter rörande den omfattning, i vilken distriktsbarnmorska må anlitas för hemsjukvård.

5 §.

Finner medicinalstyrelsen antalet distriktsbarnmorskor inom visst distrikt uppenbarligen överstiga behovet, äger styrelsen ålägga barnmorska inom sådant distrikt att antaga anställning, som erbjudes henne av barnmorskestyrelse inom annat distrikt.

5 §.

Finner medicinalstyrelsen antalet distriktsbarnmorskor inom visst distrikt uppenbarligen överstiga behovet, äger styrelsen ålägga barnmorska inom sådant distrikt att antaga anställning, som erbjudes henne av barnmorskestyrelse inom annat distrikt.

6 §.

Den omedelbara tillsynen över distriktsbarnmorska åligger den tjänsteläkare, inom vars tjänstgörings-

(Gällande bestämmelser)

område barnmorskans stationeringsort är belägen.

7 §.

Distriktsbarnmorska skall åtnjuta kontant lön med minst det belopp, som enligt vad särskilt är stadgat är förutsättning för att statsbidrag till hennes avlöning skall utgå.

Distriktsbarnmorska skall tillika kostnadsfritt erhålla all för hennes arbetsuppgifter erforderlig utrustning och förbrukningsmateriel. Där hinder härför icke möter, skall distriktsbarnmorska beredas särskilt rum för mottagning, varjämte, där så utan oskäligen kostnad kan ske, fri telefon skall beredas henne.

Därjämte skall distriktsbarnmorska äga åtnjuta dels fri sjukvård enligt de bestämmelser, som må vara gällande för innehavare av närmast jämförbara befattningar i landstingets eller stadens tjänst, dels ock utan minskning av lönen semester under trettio dagar årligen å tid, som barnmorskestyrelsen bestämmer.

För kostnader i anledning av färd från bostadsorten till annan tjänstgöringsort och åter eller mellan två dylika tjänstgöringsorter skall distriktsbarnmorska erhålla ersättning efter vad som föreskrives i gällande resereglemente beträffande rese- och traktamentsklass III D. Företager distriktsbarnmorska resa för tjänstgöring, som avses i 4 § första stycket under 1), skall hon vara berättigad till ersättning för resekostnaderna enligt vad som föreskrives beträffande reseklass III i

(Kungl. Maj:ts förslag)

6 §.

Distriktsbarnmorska skall åtnjuta kontant lön med minst det belopp, som enligt vad särskilt är stadgat är förutsättning för att statsbidrag till hennes avlöning skall utgå.

Distriktsbarnmorska skall tillika kostnadsfritt erhålla all för hennes arbetsuppgifter erforderlig utrustning och förbrukningsmateriel. Där hinder härför icke möter, skall distriktsbarnmorska beredas särskilt rum för mottagning, varjämte, där så utan oskäligen kostnad kan ske, fri telefon skall beredas henne.

Distriktsbarnmorska skall åtnjuta ersättning för kostnader för resor i tjänsten enligt av landstinget eller stadsfullmäktige fastställda grunder samt i den ordning och omfattning barnmorskestyrelsen bestämmer.

(Gällande bestämmelser)

(Kungl. Maj:ts förslag)

nämnda reglemente. Företager distriktsbarnmorska resa för tjänstgöring, som avses i 4 § första stycket under 3) eller 4), skall hon vara berättigad till ersättning för resekostnaderna i den omfattning, i vilken ersättning för sådana resekostnader utgår till distriktssköterska, som är anställd hos landstinget eller staden.

Då barnmorskestyrelsen eller medicinalstyrelsen ålägger distriktsbarnmorska tjänstgöring, som nödgår henne att flytta till annan ort, äger hon uppbära ersättning för flyttningkostnad enligt de bestämmelser, som gälla för de statens befattningshavare, som äro hänfödda till rese- och traktamentsklass III D i gällande resereglemente.

(8 § har upphört att gälla.)

9 §.

Landsting och stad, som ej deltagar i landsting, hava att bestrida såväl kostnader för lön och andra förmåner till distriktsbarnmorska inom distriktet som de övriga utgifter, vilka sammanhånga med sådan barnmorskas verksamhet.

Då barnmorskestyrelsen eller medicinalstyrelsen ålägger distriktsbarnmorska tjänstgöring, som nödgår henne att flytta till annan ort, äger hon uppbära ersättning för flyttningkostnad enligt de bestämmelser, som gälla för de statens befattningshavare, som äro hänfödda till rese- och traktamentsklass III C i gällande resereglemente.

7 §.

Landstingskommun och stad, som ej tillhör landstingskommun, hava att bestrida såväl kostnader för lön och andra förmåner till distriktsbarnmorska inom distriktet som de övriga utgifter, vilka sammanhånga med sådan barnmorskas verksamhet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1956.

Genom förordningen upphävas förordningen den 30 juni 1943 (nr 570) om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.; samt reglementet den 31 december 1943 (nr 938) för barnmorskestyrelserna i riket.

6 Sammansatt stats- och andra lagutskotts utlåtande nr 7 år 1955

I anledning av propositionen har inom riksdagen väckts två motioner, nr 440 i första kammaren av fru *Hamrin-Thorell m. fl.* samt nr 555 i andra kammaren av fru *Sjöstrand m. fl.* I motionerna, vilka är likalydande, har hemställts, »att riksdagen med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit i propositionen nr 130 måtte för sin del besluta att 1 §, andra stycket, i det vid propositionen fogade lagförslaget måtte erhålla följande lydelse:

1 §

För tillgodoseende — — — barnmorskedistrikt.

Varje landstingskommun — — — barnmorskedistrikt. Medicinalstyrelsen äger dock, *efter hörande av vederbörligt kommunalt organ, förordna, att stad — — — från distriktsindelning.»*

Propositionen och motionerna har hänvisats till lagutskott och tilldelats andra lagutskottet. Efter överenskommelse mellan statsutskottet och andra lagutskottet har propositionen och motionerna hänskjutits till behandling av sammansatt stats- och andra lagutskott.

Beträffande de skäl, som ligger till grund för det genom propositionen framlagda förslaget, ävensom i fråga om de skäl, som åberopats till stöd för det i motionerna framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till propositionen och motionerna.

Inledning

Genom proposition den 25 februari 1955, nr 129, har riksdagen förelagts förslag angående barnmorskeväsendets organisation och den förebyggande mödravården m. m. Förslaget grundar sig främst på en av medicinalstyrelsen i samråd med särskilda experter — utredningen rörande den öppna förlossningsvården — verkställd, med skrivelse den 21 augusti 1954 överlämnad utredning. I nämnda proposition har huvudsakligen behandlats av utredningsförslagen föranledda anslagsfrågor och därmed sammanhängande organisatoriska spørsmål. I propositionen nr 130 uttalar *föredragande departementschefen, statsrådet Hedlund*, att vissa i propositionen nr 129 förordade förslag vore av den beskaffenhet att för deras genomförande krävdes ändring i förordningen den 30 juni 1943 (nr 570) om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. samt att i utredningen jämväl behandlats frågor som direkt avsåge ändringar i nämnda förordning. Medicinalstyrelsen hade vidare med skrivelse den 15 december 1954 överlämnat ett av utredningen utarbetat förslag till nytt reglemente för barnmorskor. I samband därmed hade utredningen föreslagit att 6 § i ovannämnda förordning skulle upphöra att gälla. Departementschefen framhåller att han vid behandling av frågan om den författningsmässiga regleringen av ändringsförslagen såvitt de angår distriktsbarnmorskornas anställningsförhållanden m. m.

funnit lämpligast att ersätta den nu gällande förordningen om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. med en ny förordning, benämnd förordning om distriktsbarnmorskor.

Beträffande det huvudsakliga innehållet i utredningens förslag och i yttrandena över detsamma ävensom beträffande departementschefens ställningstagande till anslagsfrågorna och de organisatoriska spörsmålen hänvisas till den tidigare nämnda propositionen nr 129. Propositionen nr 129 har behandlats av sammansatt stats- och andra lagutskott, som i sitt utlåtande denna dag nr 6 tillstyrkt densamma. Såvitt angår utskottets närmare ställningstagande till berörda spörsmål får utskottet hänvisa till sitt ovannämnda utlåtande nr 6.

Propositionen

Beträffande den i propositionen nr 130 lämnade motiveringen till det däri framlagda författningsförslaget må här intagas följande.

1 §.

Departementschefen. Paragrafen motsvarar 1 § i 1943 års förordning.

I proposition nr 129 har jag förordat att medicinalstyrelsen skall äga från distriktsindelningen undantaga icke blott stad utanför landsting utan jämväl annat område med tillgång till centralt belägen förlossningsanstalt. Bifall till vad jag sålunda föreslagit föranleder ändring av bestämmelserna i 1 § andra stycket i 1943 års förordning. I bestämmelserna bör emellertid icke närmare preciseras under vilka villkor undantag får göras. En av förutsättningarna därför bör dock vara, att organisationen på ett tillfredsställande sätt är ordnad i huvudsak enligt den av utredningen som typ D betecknade organisationsformen. Den förebyggande mödravården bör sålunda vara väl utbyggd och ha särskilda barnmorskor, och vidare bör områdets förlossningsanstalt ha att svara för erforderlig beredskap för hemförlossningar.

I anslutning till den nya landstingslagen föreslås därjämte att uttrycken landstingsområde och landsting utbytes mot benämningen landstingskommun.

2 §.

Departementschefen. Inom landstingskommun bör ledningen av barnmorskeväsendet liksom hittills utövas av det organ inom landstinget som närmast utövar ledningen av landstingskommunens hälso- och sjukvårdande verksamhet i övrigt, dvs. hälso- och sjukvårdsstyrelsen. Att göra någon ändring härutinnan har icke heller ifrågasatts vare sig av utredningen eller remissinstanserna.

Beträffande stad utanför landsting har möjligheten att tillsätta särskild barnmorskestyrelse icke utnyttjats i praktiken. Det har befunnits ända-

målsenligare att uppdraga ledningen åt den kommunala direktion eller styrelse som omhänderhar administrationen av stadens övriga sjukvård. Endast i en stad utövas ledningen av hälsovårdsnämnd.

Tillräckliga skäl för att, såsom i några remissyttranden ifrågasatts, i förevarande sammanhang slopa begreppet barnmorskestyrelse för städer utanför landsting anser jag icke föreligga. Däremot synes det mig icke vara erforderligt eller — vid beaktande av hur praxis utvecklats sig — ens lämpligt att i en förordning på detta område ha kvar detaljerade bestämmelser om barnmorskestyrelsernas sammansättning. Ifrågavarande städer bör i stället ha frihet att — utan särskilt tillstånd av Kungl. Maj:t — till barnmorskestyrelse utse den kommunala nämnd eller styrelse som finnes lämpligast. Styrelsen eller direktionen för stadens sjukhus torde väl i regel vara särskilt lämpad att omhänderha ledningen även av barnmorskeväsendet inom den öppna vården, bl. a. med hänsyn till den samordning mellan den öppna och slutna vården som föreslås i vissa fall skola kunna äga rum. I förordningen bör därför enligt min mening endast stadgas, att inom barnmorskedistrikt, som utgöres av stad, skall den kommunala nämnd som stadsfullmäktige bestämmer vara barnmorskestyrelse.

I likhet med utredningen och remissinstanserna anser jag det icke heller påkallat att låta Kungl. Maj:t i detalj reglera barnmorskestyrelsernas verksamhet. Det bör i stället här — liksom beträffande andra jämförbara styrelser t. ex. distriktsvårdsstyrelse — ankomma på huvudmännen att utfärda och fastställa de instruktioner, som kan vara erforderliga. En bestämmelse härom har upptagits i andra stycket i förevarande paragraf.

Med hänsyn till vad jag sålunda anfört bör det nuvarande, av Kungl. Maj:t utfärdade reglementet för barnmorskestyrelserna i riket upphävas. Jag vill därvid erinra om att reglementet innehåller vissa bestämmelser av allmän betydelse. Sålunda finns en bestämmelse om skyldighet för barnmorskestyrelse att årligen avge berättelse, bl. a. till medicinalstyrelsen, över verksamheten under det nästföregående året. Såsom utredningen föreslagit kan denna bestämmelse lämpligen överflyttas till kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 429) om statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor m. m. Reglementet innehåller vidare en allmän bestämmelse om rätt att överklaga barnmorskestyrelses beslut hos medicinalstyrelsen om beslutet förmenas icke ha tillkommit i behörig ordning eller eljest strida mot lag eller författning. Det torde icke finnas någon anledning att bibehålla en sådan speciell besvärstämmelse. I stället bör de allmänna reglerna om kommunalbesvär gälla med länsstyrelserna och Kungl. Maj:t som besvärinstanser. Ifrågavarande särbestämmelse bör därför utan vidare kunna upphävas.

Övriga föreskrifter i reglementet avser främst reglering av barnmorskestyrelsernas åligganden, och denna reglering bör, som jag redan nämnt, lämpligen ske i särskilda av huvudmännen fastställda instruktioner.

3 §.

Departementschefen. 3 § i 1943 års förordning har oförändrad överförs till den föreslagna förordningen.

4 §.

Departementschefen. Frågan om distriktsbarnmorskas deltagande i den förebyggande mödravården har jag närmare behandlat i proposition nr 129. Jag har därvid i huvudsak anslutit mig till utredningens förslag härutinnan. Mitt ställningstagande bör föranleda omformulering på sätt utredningen föreslagit av den nuvarande bestämmelsen om distriktsbarnmorskas biträde i den förebyggande mödravården.

Även bestämmelsen om distriktsbarnmorskas biträdande i sjukvård synes mig böra ändras i enlighet med utredningens förslag. Distriktsbarnmorska hör, såsom jag antytt i proposition nr 129, få utöva allmänt förekommande sjukvård av sådant slag som kan utövas i hemmen. Om denna sjukvård sedan utövas i hemmen, i särskild mottagningslokal eller å annan liknande plats saknar uppenbarligen betydelse. Det är omfattningen av sjukvården som skall avgränsas och icke platsen för dess utövande.

Övriga föreskrifter i denna paragraf har oförändrade överflyttats från 4 § i 1943 års förordning.

5 §.

Departementschefen. 5 § i den föreslagna förordningen överensstämmer med samma paragraf i 1943 års förordning.

6 §.

Departementschefen. I likhet med utredningen ifrågasätter jag icke att göra någon ändring i de bestämmelser i den nu gällande förordningen som handlar om distriktsbarnmorskas kontanta lön samt hennes rätt till utrustning och förbrukningsmateriel m. m.

Såsom framhållits i vissa remissyttranden torde det däremot icke vara erforderligt att i en förordning av ifrågavarande slag ha kvar bestämmelser om rätt till sjukvård och semester. Distriktsbarnmorskornas anställningsförhållanden regleras nämligen numera genom centrala överenskommelser och det finns då icke någon anledning att bibehålla författningsbestämmelser på detta område.

Bestämmelserna om distriktsbarnmorskas rätt till ersättning för resor i tjänsten torde utan olägenhet kunna förenklas. Såsom utredningen funnit synes något sakligt behov icke föreligga av att ha olika formulerade bestämmelser för olika slag av resor. Vidare är det angeläget att samma bestämmelser gäller för distriktsbarnmorskor och distriktsköterskor bl. a. med hänsyn till det växande antal kombinerade sådana befattningar som man räknar med. Jag biträder därför utredningens förslag att anförtro åt

2 — Bihang till riksdagens protokoll 1955. 6 saml. 2 avd. Nr 7

huvudmännen att fastställa grunderna för reseersättning. Någon risk för att därigenom alltför stora variationer i ersättningsnormerna skulle uppkomma anser jag icke föreligga.

Bestämmelsen om distriktsbarnmorskas rätt till flyttningsersättning synes — även om den har ringa praktisk betydelse — böra bibehållas t. v., dock med den ändringen, att traktamentsklassen i anslutning till det nu gällande resereglementet bestämmes till C i stället för D.

7 §.

Departementschefen. Bestämmelsen om vem som skall svara för kostnaderna för distriktsbarnmorskas verksamhet har överförts till 7 § i den föreslagna förordningen med allenast den formella jämkningen, att begreppet landstingskommun införts.

Tillsynen över distriktsbarnmorskas verksamhet

Departementschefen. Jag delar utredningens uppfattning, att det icke kan anses påkallat att i förordningen ha kvar bestämmelser om förmanskapet beträffande distriktsbarnmorskor. Bestämmelser härom liksom beträffande vad i övrigt skall gälla om barnmorskornas subordinationsförhållanden bör lämpligen intagas i reglementet för barnmorskor. I den föreslagna förordningen om distriktsbarnmorskor har därför icke upptagits någon bestämmelse som motsvarar 6 § i 1943 års förordning.

Ikraftträdande m. m.

Departementschefen. Med hänsyn till de omfattande ändringar av förevarande bestämmelser som jag förordat, har jag, som jag förut nämnt, ansett lämpligast att ersätta 1943 års förordning med en helt ny förordning. De nya bestämmelserna torde böra träda i kraft den 1 januari 1956. I enlighet med vad jag anfört vid behandlingen av 2 § i förslaget bör i samband därmed reglementet den 31 december 1943 (nr 938) för barnmorskestyrelserna i riket upphävas.

Utskottet

I propositionen nr 129 har för riksdagen framlagts förslag angående barnmorskeväsendets organisation och den förebyggande mödravården m. m. Förslaget grundar sig främst på den ovan omnämnda, av medicinalstyrelsen i samråd med vissa experter verkställda utredningen. Sammansatt stats- och andra lagutskott har i sitt utlåtande nr 6 denna dag tillstyrkt de i propositionen nr 129 framlagda förslagen. För genomförande av vissa av dessa förslag erfordras att ändringar vidtages i förordningen den 30 juni 1943 (nr 570) om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. I utredningen har även behandlats vissa andra frågor som direkt avser ändringar

i denna förordning. Utredningen har vidare framlagt förslag till nytt reglemente för barnmorskor och i samband härmed föreslagit viss ändring i ovannämnda förordning.

I förevarande proposition framlägges nu förslag till författningsmässig reglering av ovannämnda ändringsförslag såvitt de angår distriktsbarnmorskornas anställningsförhållanden m. m. Departementschefen har härvid funnit lämpligt föreslå att den nu gällande förordningen om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. ersättes med en ny förordning om distriktsbarnmorskor.

I fråga om författningsförslagets utformning vill utskottet anföra följande. I 1 §, andra stycket, andra punkten, har upptagits bestämmelse att medicinalstyrelsen skall äga från barnmorskedistriktsindelningen undantaga stad, som ej tillhör landstingskommun, samt annat område med tillgång till centralt belägen förlossningsanstalt. Utskottet har vid behandlingen av propositionen nr 129 icke funnit anledning till erinran mot vad sålunda föreslagits. I författningsförslaget har icke uppställts något krav på att medicinalstyrelsen, innan förordnande av här avsett slag meddelas, skall träda i kontakt med vederbörande huvudman. Denna fråga har berörts i motionerna I: 440 och II: 555. Motionärerna framhåller, att de förutsätter att medicinalstyrelsen inhämtar yttrande från stad resp. annat område eller landstingskommun, innan beslut fattas om undantagande från distriktsindelningen, men finner det erforderligt att denna fråga regleras författningsmässigt samt föreslår ett tillägg till förslagets 1 § av innehåll att medicinalstyrelsen innan beslut fattas skall höra vederbörande kommunala organ.

Om fall skulle uppkomma, att förslag om undantagande av område från distriktsindelningen icke utgått från vederbörande huvudman, bör det enligt utskottets mening ligga i sakens natur att medicinalstyrelsen innan förordnande av här avsett slag meddelas genom att träda i kontakt med vederbörande kommunala organ undersöker om det finns resonans hos huvudmannen för den tilltänkta åtgärden. Att i författning reglera detta förhållande kan utskottet icke finna erforderligt.

I förslagets 6 §, andra stycket, andra punkten, föreskrives att distriktsbarnmorska, där hinder härför icke möter, skall beredas särskilt rum för mottagning, varjämte, där så utan oskäligen kostnad kan ske, fri telefon skall beredas henne. I fråga om särskilt mottagningsrum vill utskottet understryka önskvärdheten av att sådant tillhandahålles barnmorskan i största möjliga utsträckning. Vad avser frågan om telefon vill utskottet ifrågasätta om inskränkningen »där så utan oskäligen kostnad kan ske» numera har någon praktisk betydelse. Med hänsyn till möjligheten av att förhållandena dock i något enstaka fall är sådana att tillhandahållande av telefon skulle vara förenat med oskäligen kostnader vill utskottet emellertid icke för närvarande föreslå att bestämmelsen utformas annorlunda än

12 *Sammansatt stats- och andra lagutskotts utlåtande nr 7 år 1955*

departementschefen föreslagit. Det framstår dock för utskottet som synnerligen angeläget att varje barnmorska kan nås per telefon.

I övrigt har det framlagda författningsförslaget icke föranlett utskottet till särskilt yttrande. Utskottet tillstyrker förslaget.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen, med avslag å motionerna I: 440 och II: 555,
måtte bifalla förevarande proposition, nr 130.

Stockholm den 17 maj 1955

På sammansatt stats- och andra lagutskotts vägnar:

DAVID NORMAN

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från statsutskottet: herrar Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Jacobsson, Rubbestad, Åkerström och fröken Elmén;

från andra lagutskottet: herr Norman, fru Svenson, herr Magnusson, fru Sandström och herr Bengtsson i Varberg.
